

Jumalateenistus Nõos P, 28.05.23 kell 11.00, I nelipüha

Lektsioonid: Jr 31:31–34; Ap 2:1–13

Pihikõne: Lk 12:10

Jutlus: Jh 14:15–21

Laulud: 129 (1–5); 132 (1–4, 5); 134 (1–5); 206 (1–3)

Kui te armastate mind, siis pidage mu käske! Ja ma palun Isa ja ta annab teile teise Lohutaja, et tema oleks teiega igavesti: Tõe Vaimu, keda maailm ei saa võtta vastu, sest ta ei näe teda ega tunne teda ära. Teie tunnete tema ära, sest ta jääb teie juurde ja on teie sees. Ma ei jäta teid orbudeks, ma tulen teie juurde. Veel pisut aega, ja maailm ei näe mind enam, aga teie näete mind, sest mina elan ja ka teie peate elama. Sel päeval te tunnete ära, et mina olen oma Isas ja teie minus ja mina teis. Kellel on minu käsud ja kes neid peab, see ongi see, kes armastab mind. Aga kes armastab mind, seda armastab mu Isa, ja mina armastan teda ning näitan talle ennast.”

2Ms 20:5j ütleb Issand Moosese 10 käsu teises käsus: „...mina, Issand, sinu Jumal, olen püha vihaga Jumal, kes vanemate süü nuhtleb laste kätte kolmanda ja neljanda põlvni neile, kes mind vihkavad, aga kes heldust osutab tuhandeile neile, kes mind armastavad ja mu käske peavad!“

Meie kirjakohas aga ütleb Jeesus: „Kui te armastate mind, siis pidage mu käske!“

Kas pole sarnane?

Ent see on ka loomulik, sest Jumala Poeg Jeesus Kristus kõnelebki Jumala viisil!

Ent siiski on nendes kahes ütluses erinevus. See erinevus pole seotud sõnaga „armastus“. Sõna „armastus“ on mõlemas sama, ehkki VT-s on see mõeldud heebreakeelsena ja UT-s kreekakeelsena. Sest „armastus“ on siin igal juhul tugev kiindumus.

Erineva tähendusega on VT-s ja UT-s sõna „käsk“.

VT-s on kokku loetud 613 käsku, meile rohkem tuttavad 10 käsku on neist vaid üks väike osa. Mõistame, et sellise hulga käskude täitmine on väga raske.

Vahel öeldakse, et Jeesus vabastas inimesed käskude täitmisest. See pole õige! Jeesus ütleb Mt 5: „Tõesti, ma ütlen teile, ükski täpp ja ükski kriips ei kao Seadusest seni, kuni taevas ja maa püsivad, kuni kõik, mis sündima peab, on sündinud.“ Seadused – kui soovite, siis kõik need nimetatud 613 seadust – jäävad alati kehtima selle inimese jaoks, kes tahab olla Jumalale meelepärane.

Kuid siiski on Jeesuse seadustes põhjapanev erinevus: ta nimelt aitab inimesel neid seadusi kanda, kui too vähegi tahab. Jeesus ütleb ju Mt 11:28: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise!“ Jeesus tahab meid aidata meie koormaid, sh seadusekoormaid kanda – kui aga meie seda vähegi tahame!

Jh 15:10 ütleb Jeesus natuke teisiti: „Kui teie peate minu käske, siis te jääte minu armastusse.“ See tähendabki ehk seda, et kui inimene püüab saada Jumala ees õigeks käskude täitmise läbi ja pöördub abi saamiseks Jeesuse poole, siis Jeesus aitab teda seeläbi, et kingib talle armastuse, mis hõlbustab Jumala käskude täitmist. Kui poleks Jeesuse armastust, mille ta Temasse uskujale annab, siis poleks meil siin elus mingit armastust ning elu oleks hall, vaene ja kurb.

Kuid nüüd on meil tänu Jeesusele armastus, mis lubab korraga teha kolme asja: a) armastada Jumalat, b) armastada ligimest ja c) täita Jumala käske. Tegelikult on veel ka neljas asi, mida Jumala armastus võimaldab, nimelt d) täita inimlikke käske, juhul kui need ei lähe vastuollu Jumala käskudega.

Praegu on meie riigis „kuum teema“ meie Riigikogus menetletav abieluvõrdsuse eelnõu, mis lubab teatavasti abielluda ka samast soost inimestel. Toon selle näite siin just seetõttu, et see illustreerib mu eelnimetatud neljandat asja, mida Jumala armastus meid teha võimaldab: täita inimlikke käske.

Nüüd ongi siin küsimus, kas nõustuda sellega, et Jumala armastus, mille me kõik usklikena oleme tänu Jeesusele saanud, lubab meil täita ka seda käsku – või riigiseadust –, või siis läheb see inimlik käsk Jumala käskudega vastuollu ja me ei tohi seda täita.

Küllap on meil igapähe sellele küsimusele olemas oma vastus, kuid mina toon siinkohal ühe seose Moosese 10 käsu viienda käsuga: sa ei tohi tappa.

Kui läheme sõdima, nt kaitsma oma kodumaad, siis peame paratamatult arvestama võimalusega, et meil tuleb kedagi tappa. Kas ja kuidas siis astuda vastu Moosese 10 käsu viiendale käsule?

Siin aitab meid Jeesuse armastus. Ta ütleb: armasta oma ligimest nagu iseennast. Me läheme oma kodumaad kaitsma mitte seepärast, et me tahame vaenlast tappa, vaid me armastame ligimest, tappes vajadusel neid, kes meie ligimesi ohustavad. Selline on, arvan, kristlasest sõduri mõtteviis olnud kõigis sõdades.

Ka samasooliste paaride abiellumist võimaldava seaduse puhul võime mõelda samamoodi. 3Ms 18:22 on öeldud: „Ära maga meesterahva juures, nagu magatakse naise juures: see on jäledus!“ Ja 3Ms 20:13: „Kui mees magab mehega, nagu magatakse naise juures, siis on nad mõlemad teinud jäledust; neid karistatagu surmaga, nende peal on veresüü!“ Need on kaks seitsmest Piibli kirjakohest, mida tavaliselt võetakse aluseks, kui tuleb juttu homoseksuaalsusest Piiblis.

Ühest küljest võib ju, viidates mu eelnevale jutule, öelda, et Jumala armastus, mis on meile ilmunud usu läbi Jeesusesse Kristusesse, aitab meil neist käskudest üle olla ja meil ei tohiks järelikult olla midagi ka samasooliste abielu vastu. Nii nagu kristlasest sõdur astub vastu Moosese viiendale käsule ligimesearmastuse nimel.

Ent nii, nagu saab liiale minna tapmisega, saab liiale minna ka homoseksuaalsusega. Keegi ju ei tea veel täpselt, mida selline abielu toob kaasa lastele, kes sellises abielus kasvavad, ja laste kasvatamisele üldiselt. Võib-olla tähendab see n-õ agressiooni meie tulevaste laste suhtes ja sellele tuleb otsustavalt vastu astuda? Võib-olla tähendab see vastu astumist Jumala loomiskorra vastu, mis on Piiblis sõnastatud 1Ms 1:28: „Olge viljakad ja teid saagu palju...“?

See kõik tähendab põhjalikku teoloogilist analüüsi ja kirik ongi kohustatud seda läbi viima, kuna tegemist on inimeseksolemise aluseid puudutava teemaga. Kuid siinkohal ma teid sellise analüüsiga koormata ei tahaks, vaid tuleksin tagasi meie kirjakohta ja ühtlasi meie tänase rõõmsa nelipüha juurde.

Nimelt ütleb Jeesus meie kirjakohtas kaunid ja lohutavad sõnad: „Ja ma palun Isa ja ta annab teile teise Lohutaja, et tema oleks teiega igavesti...“

See Lohutaja on teatavasti Püha Vaim. Kreekakeelne sõna παράκλητος, Parakleet, mida meie viimases piiblitõlkes on tõlgitud „lohutaja“, tähendab ka 'eestkostjat ja lepitajat'. Nii on sellel sõnal veidi laiem tähendus kui „lohutaja“ ja see võimaldab meil Püha Vaimu abi veelgi paremini mõista.

Kui me püüame rinda pista Jumala käskudega, püüame neid võimalikult hästi täites Jumalale meelepärased olla, siis on meil tarvis Jumala armastust Jeesuses Kristuses, et see püüdlus meil õnnestuks. Seda kõike aitabki meil teha Püha Vaim!

Miks ütleb Jeesus siin, et Isa annab tema palve peale jüngerile teise Parakleedi? Sest Jeesus ise läheb ju nende juurest ära: ta lüüakse risti, ta tõuseb surnuist ja läheb taevasse. Enne oma surma, ülestõusmist ja taevaminekut on ta olnud ise jüngerile lohutaja, eestkostja ja lepitaja. Kuid tema ära olles, teeb seda tööd nüüd Püha Vaim. Ja teeb seda igavesti, ehk siis Püha Vaim juhatab uskliku läbi ka surmast, äratab ta viimsel päeval üles ka surnuist ja viib igavesse ellu – justnagu me oma usutunnistuses ka tunnistame.

Püha Vaim õpetab meile, mida peame mõtlema ja ütlema keerulistes olukordades. Ütleb seda ka kirikule, Kristuse maapealsele ihule. Ta ütleb meile seda, mida peame tegema meie ja peab tegema kirik sõja ajal – kas põgenema või asuma võitlusse, vajadusel ka tapma.

Püha Vaim ütleb meile seda, mida peame tegema siis, kui meil usklikena ja kirikul kui Kristuse ihul on tarvis otsustada, mida teha samasooliste abielu küsimuses, või ükskõik millise muu ilmaliku riigi seaduse küsimuses, mis kipub Jumala seadustega vastuollu minema.

Meie kirikus on vaimulikke, kes nimetatud samasooliste seadust toetavad. Ja ma olen kindel, et nemadki usuvad, et on selle kindluse saanud Püha Vaimu läbi, kes on neile vahendanud Kristuse armastust.

Kuid kirik tervikuna peab siiski kujundama kindla seisukoha vastvalt oma seadusandlikule organile, kelle kaudu ju samuti toimib Püha Vaim. Meie kirikus on selleks organiks Kirikukogu ja tema on juba mõned aastad tagasi otsustanud, et samasooliste paaride laulatamist ega abiellumist ei toetata. Selline on praegu meie kiriku seisukoht ja seda tuleb austada, sest ka see on sündinud Parakleedi, Püha Vaimu toel. Võib-olla õpetab Püha Vaim meie kirikule millalgi midagi muud, kuid praegu on

see nii.

Pole tarvis muretseda, et kiriku või meie endi seisukoht läheb vastuollu riigi seadustega. Jeesus ütleb ju meie kirjakohas: taevane Isa annab teile „Tõe Vaimu, keda maailm ei saa võtta vastu, sest ta ei näe teda ega tunne teda ära.“ Ei saa süüdistada kedagi või midagi, kui ta ei võta vastu seda, mida ta ei näe! Kui usklik või kirik teab Püha Vaimu tõttu Tõde, siis peab ta kindlalt selle juurde jääma ja mitte kartma konflikti nendega, kes seda Tõde ei näe.

Siiski, alustagem käskudest ja mitte armastusest. Sest armastuse annab meile Püha Vaimu läbi Jumal, kui ta seda tahab. Kui aga hakkame kõnelema armastusest, mida meil võib-olla polegi, sest me pole püüdnudki Jumala kāske täita, siis me ainult petame ennast.

Veelkord Jh 15:10: „Kui teie peate minu kāske, siis te jääte minu armastusse, nõnda nagu mina olen pidanud oma Isa kāske ja jään tema armastusse.“

Aamen.